

.....
kod pracy ucznia

.....
pieczętka nagłówkowa szkoły

**KONKURS Z PRZYRODY
DLA UCZNIÓW
SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
ETAP SZKOLNY**

Drogi uczniu!

Miło nam, że zdecydowałeś się sprawdzić swoją wiedzę i umiejętności w Podkarpackim Konkursie Przyrodniczym. Przed Tobą zestaw pytań, którego tematem przewodnim jest "Las jako naturalne bogactwo Ziemi". Pamiętaj, że udział w Konkursie powinien być dla Ciebie radosną przygodą, a nie stresującym egzaminem.

Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania:

1. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test zawiera 17 stron i 40 zadań, ewentualny brak zgłoś Komisji Konkursowej.
2. Rozwiązania wpisuj długopisem bądź piórem.
3. W przypadku testu wyboru prawidłową odpowiedź zaznacz stawiając znak X na literze poprzedzającej treść wybranej odpowiedzi.
4. Jeżeli pomylisz się, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz znakiem X inną odpowiedź.
5. W zadaniach otwartych odpowiedź zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonym miejscu. Pomyłki przekreślaj. Nie używaj korektora.
6. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów możliwą do uzyskania za jego rozwiązanie.

Czas pracy :

60 minut

Liczba punktów

do uzyskania:

100

Życzymy powodzenia !

Przeczytaj uważnie tekst

Przez Polskę biegnie granica zasięgu występowania niektórych gatunków drzew, co związane jest z położeniem naszego kraju w centralnej części Europy i przejściowością klimatu. W związku z tym, lasy są podstawową formacją roślinną Polski, która charakteryzuje się dużym udziałem drzew rosnących w zwarciu, wraz ze światem zwierzęcym i różnymi czynnikami przyrody nieożywionej oraz związkami, które między nimi występują. Od dawien dawna stanowiły one ważny element środowiska przyrodniczego państwa polskiego (dawały schronienie zwierzęciu, dostarczały budulca gospodarce itp.), zajmując wówczas znaczną część terenów Polski. Obecnie lasy stanowią ponad 29% powierzchni kraju. Tylko nieliczne kompleksy leśne zostały niezmienione w wyniku działalności gospodarczej człowieka i przetrwały jako naturalne formacje tzw. puszcze. Dlatego też objęto je częściową lub całkowitą ochroną, biorąc pod uwagę ich walory przyrodnicze. Rozmieszczenie kompleksów leśnych na terytorium Polski jest nierównomierne, najwięcej lasów znajduje się na obszarze województwa lubuskiego – blisko 40%, zaś najmniej na obszarze województwa łódzkiego – 20 %.

Tekst dotyczy zadań od 1 do 5.

Zadanie 1. [0 – 1]

Las to:

- A. zwarty zespół roślinności, której głównym składnikiem są tylko drzewa i krzewy.
- B. obszar o zwartej powierzchni co najmniej 10 ha, pokryty drzewami i runem leśnym, oraz obszary związane z gospodarką leśną.
- C. kompleks roślinności z przeważającym udziałem drzew rosnących w zwarciu oraz związane z nim zwierzęta, gleba, woda i klimat.
- D. określona roślinność charakteryzująca się dużym udziałem drzew rosnących w zwarciu.

Zadanie 2. [0 – 1]

Obecnie lasy w Polsce zajmują powierzchnię ponad:

- A. 20%
- B. 29%
- C. 39%
- D. 50%

Zadanie 3. [0 – 1]

Najwięcej lasów jest w Polsce:

- A. wschodniej
- B. północno - zachodniej
- C. zachodniej
- D. południowo - zachodniej

Zadanie 4. [0 – 1]

Nieprawdą jest, że przyczyną zmniejszania się powierzchni lasów w minionych czasach było:

- A. rozwój osadnictwa
- B. polowanie na zwierzęta
- C. wycinanie drzew
- D. wydobywanie bogactw naturalnych

Zadanie 5. [0 – 1]

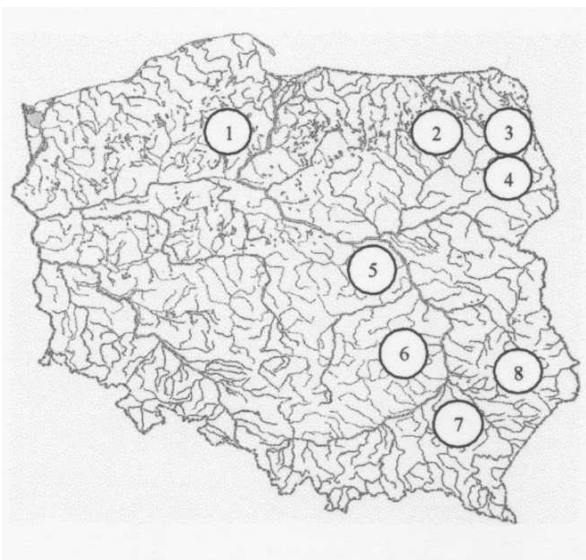
Puszcza Białowieska jest nazywana królową polskich puszczy. Wyjaśnij słowo „puszcza”:

odpowieź.....

.....

Zadanie 6. [0 – 5]

Na poniższej mapie Polski numerami od 1 do 8 zaznaczono położenie wybranych zbiorowisk leśnych.

Wpisz do podanych nazw zbiorowisk leśnych odpowiadające im numery na mapie.

Puszcza Sandomierska.....	Puszcza Piska .....
Puszcza Solska	Puszcza Augustowska .....
Puszcza Knyszyńska	Bory Tucholskie .....
Puszcza Kampinoska.....	Puszcza Świętokrzyska.....

Zadanie 7. [0 – 1]

Las ma swój mikroklimat, czyli klimat charakterystyczny dla małej części środowiska, który jest wynikiem specyfiki działania czynników meteorologicznych (temperatury, wilgotności, prędkości ruchu powietrza itp.) bezpośrednio określających warunki życiowe organizmu lub grupy organizmów.

W oparciu o podaną definicję wybierz prawidłową odpowiedź:

- A. największe parowanie wody występuje w koronach drzew, a niewielkie w runie leśnym
- B. w runie leśnym jest wyraźnie cieplej i wilgotniej niż w pozostałych warstwach lasu
- C. w runie leśnym występują duże prędkości wiatru, które zmniejszają się w podszyciu
- D. korony drzew zacieniają wszystkie warstwy lasu, w związku z tym w podszyciu jest mała wilgotność

Zadanie 8. [0 – 2]

Przyporządkuj określenie wiatru do jego charakterystycznych oznak na lądzie wpisując w tabeli pod literami odpowiednią cyfrę.

Określenie wiatru

- A. wiatr słaby
- B. umiarkowany
- C. wicher
- A. huragan

Oznaki na lądzie

- 1. wiatr porusza małe gałęzie
- 2. wiatr łamie gałęzie, wrywa drzewa wraz z korzeniami
- 3. liście na drzewach drżą
- 4. poruszają się całe drzewa, chodzenie pod wiatr jest utrudnione

A	B	C	D

Zadanie 9. [0 – 2]

Przyjrzyj się zdjęciu, które przedstawia słoneczny dzień w lesie, w którym można zauważyć przechodzenie światła między konarami drzew i odpowiedz na następujące pytania.

A. Jak biegnie światło wysyłane ze Słońca między konarami drzew ?

.....

B. Do którego piętra lasu dociera najmniej światła ?

.....

Zadanie 10. [0 – 8]

Oceń poprawność przedstawionych w tabeli zdań wpisując w rubryce obok nich literę **P**, gdy zdanie jest prawdziwe lub literę **F**, gdy zdanie jest fałszywe.

L.p.	Zdania	Określenie zdania P - prawdziwe F - fałszywe
1.	Bory to lasy, w których podstawowym gatunkiem drzew są sosny bądź świerki.	
2.	Bory świerkowe występują na słabo wykształconych glebach górskich Karpat i Sudetów.	

3.	Wydmy nadmorskie są miejscem występowania borów jodłowych.	
4.	Wycięcie dużego obszaru lasu zwiększa ryzyko powodzi.	
5.	Lasy skutecznie przeciwdziałają erozji gleb.	
6.	W Bieszczadzkim Parku Narodowym nie można uprawiać turystyki konnej i rowerowej na wszystkich wyznaczonych trasach.	
7.	Lasy spowalniają krążenie wody w przyrodzie.	
8.	Lasy grądowe występują na glebach brunatnych.	

Zadanie 11. [0 – 1]

Korzystając z poniższego tekstu i mapy odpowiedz, o jakim typie lasu jest mowa.

To rzadkie zbiorowisko leśne mające najbujniejsze runo, wśród wszystkich zespołów leśnych. Występuje w środkowej Polsce. Drzewostan buduje zwykle dąb bezszypułkowy z domieszką sosny. Zwarcie drzew jest małe, stąd do innych warstw dociera dużo światła. Tłumaczy to nazwę tego zbiorowiska. Podszyt lasu jest słabo rozwinięty. Tworzą go głogi, grusze i jarzębiny, natomiast dno lasu jest bujne. Rośnie tu konwalia majowa, pierwiosnka lekarska, orlica pospolita, miodunka wąskolistna, jaskier wielokwiatowy.

odpowieź.....

Zadanie 12. [0 - 2]

Łęgi to zbiorowisko leśne występujące nad strumieniami i rzekami.

Podkreśl cztery rośliny charakterystyczne dla tego typu lasu:

jarzębina, wierzba biała, głóg, topola czarna, lipa drobnolistna, wiązówka błotna, brzoza brodawkowata, kalina, borówka czernica, olsza

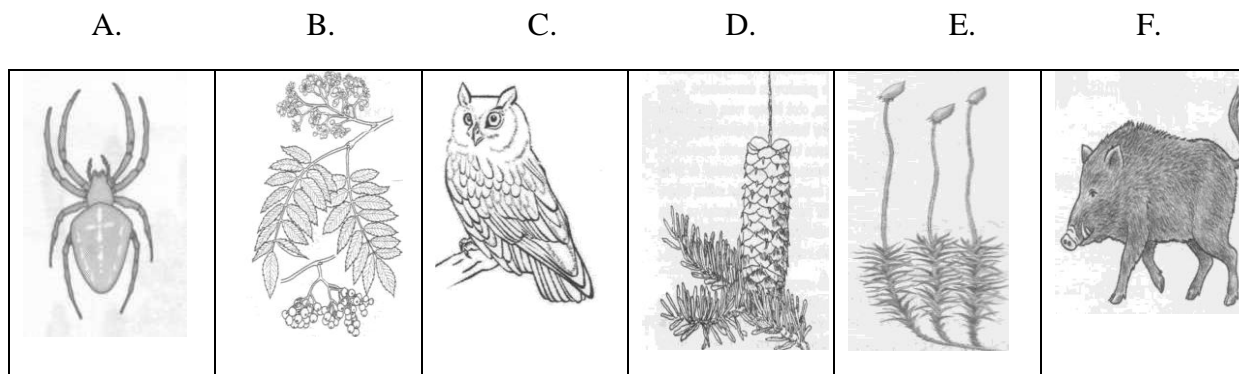
Zadanie 13. [0 – 1]

Na wiosnę najwcześniej” budzi się do życia” następujące piętro lasu mieszanego:

- A. runo leśne
- B. podszyt
- C. korony drzew
- D. wszystkie piętra roślinne lasu zaczynają jednocześnie „budzić się do życia” po zimowej przerwie

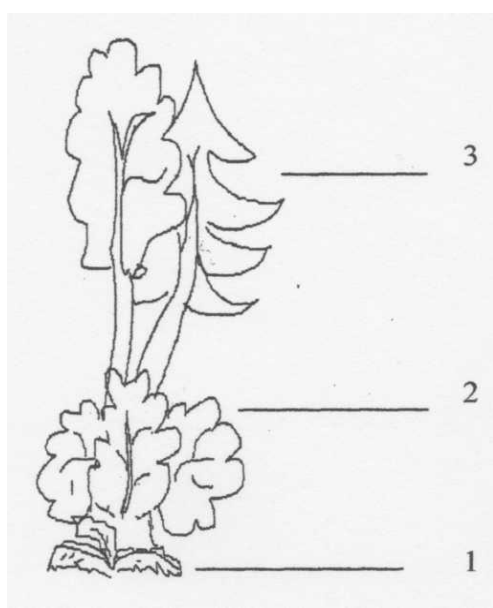
Zadanie 14. [0 - 5]

- I. Rozpoznaj rośliny i zwierzęta zamieszczone na rycinach i podpisz je.
 II. Wpisz do tabeli rozpoznane organizmy do odpowiadającego im piętra lasu.*

- A.....
 B.....
 C.....
 D.....
 E.....
 F.....

- III. Wpisz w tabeli obok rysunku piętra lasu oznaczone cyframi 1,2,3.*

Piętra lasu	Rośliny	Zwierzęta
	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

Zadanie 15. [0 – 2]

Uporządkuj wymienione niżej rośliny od najwcześniej do najpóźniej zakwitających w ciągu roku kalendarzowego:

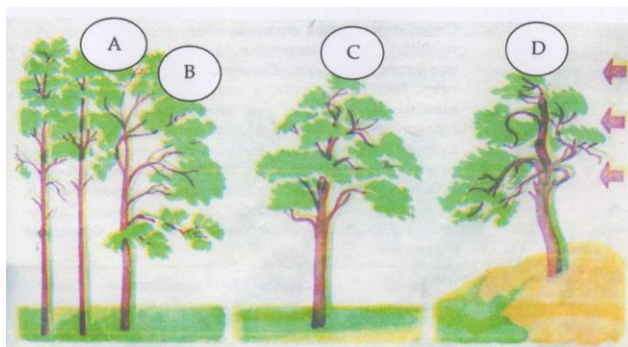
lipa drobnolistna, leszczyna pospolita, sosna zwyczajna, przylaszcza pospolita

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

Zadanie 16. [0 – 4]

Pokrój sosny zależy od warunków panujących w środowisku.

I. Wpisz w wolne miejsca pod rysunkiem znaczący czynnik środowiska, który miał wpływ na wygląd poszczególnych sosen przedstawionych na poniższym rysunku.

- sosna A.....
- sosna B.....
- sosna C.....
- sosna D.....

II. Do przedstawionych na powyższym rysunku czterech sylwetek sosen oznaczonych literami A, B, C i D, przyporządkuj właściwe opisy wpisując poniżej odpowiadające im cyfry 1, 2 3 lub 4.

Opisy czterech sylwetek sosen:

- 1. korona niska, rozłożysta, pień powyginany, nierówny
- 2. kształt korony sztandarowy
- 3. korona mała , pień prosty, wysmukły
- 4. korona rozłożysta po zewnętrznej stronie lasu

- sosna A.....   sosna B.....   sosna C.....   sosna D.....

Zadanie 17. [0 – 1]

Ptaki leśne najłatwiej zaobserwować wiosną i wczesnym latem. Do ich odszukania w zielonej gęstwinie najbardziej będzie użyteczny następujący narząd zmysłu:

- A. wzrok
- B. dotyk
- C. słuch
- D. węch

Zadanie 18. [0 – 2]

Wpisz poniżej oznaczenia literowe zdań prawidłowo opisujących rolę ściółki leśnej:

- A. ściółka leśna utworzona jest przez opadłe liście oraz szczątki roślin i zwierząt,
- B. ściółka wraz z powierzchniową warstwą gleby i podziemnymi częściami roślin jest miejscem występowania drobnych organizmów, odżywiających się szczątkami organicznymi,
- C. bakterie, grzyby, wije, pierścienice, owady bezskrzydłe nie mają wpływu na strukturę i żyzność gleby,
- D. ściółka to źródło związków mineralnych i organicznych, która dzięki działalności organizmów glebowych ulega rozkładowi i wzbogaca glebę.

odpowiedź.....

Zadanie 19. [0 – 7]

*Wszystkie organizmy żyjące w lesie współzawodniczą ze sobą o zasoby środowiska. Dopasuj podane niżej zależności między organizmami, wpisując je pod każdym zdaniem: **sybioza, pasożytnictwo zewnętrzne, drapieżnictwo, rozkład materii organicznej, konkurencja, półpasożytnictwo, mikoryza.***

- A. Dżdżownica zjada cząstki gleby zawierające materię organiczną.

.....

- B. Jastrząb poluje na królika.

.....

- C. Zając drapie się, ponieważ dokuczają mu pchły.

.....

- D. Pszczoły zapylają kwiaty, które dostarczają im pokarmu w postaci pyłku i nektaru..

.....

- E. Strzępki grzyba wnikają do korzeni drzewa. Roślina dostarcza substancji odżywczych, a grzyb ułatwia jej pobieranie wody i soli mineralnych.

.....

- F. Jastrząb i lis polują na zdobycz, którą jest królik.

.....

- G. Jemioła wyrasta na gałęziach topoli, brzoź lub sosen. Jest zimozielona.

.....

Zadanie 20. [0 – 1]

Las jest miejscem, w którym żyje wiele ptaków, które pokarm zdobywają nie tylko w lesie, lecz na otwartych terenach np. na polu, w środowisku wodnym lub podmokłym. Do nich należą:

- A. myszołów, dudek
- B. kraska, łyska
- C. kormoran, puszczyk
- D. czajka, bielik

Zadanie 21. [0 – 1]

Z podanych organizmów wybierz te, które żyją w lesie i ułóż z nich prawidłowy łańcuch zależności pokarmowych w poprawnej kolejności. Poszczególne ogniwa łańcucha pokarmowego połącz strzałkami skierowanymi we właściwym kierunku.

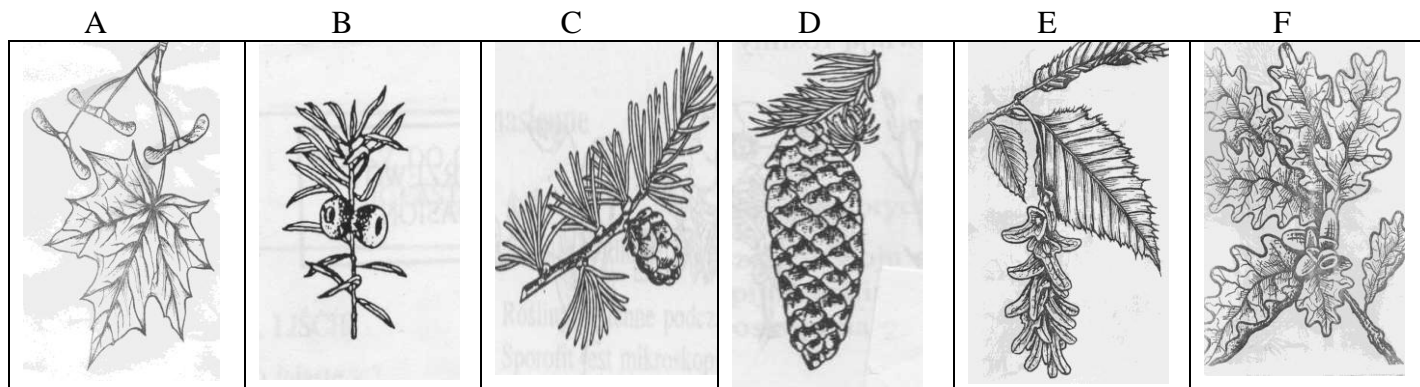
topola	karp	wiewiórka	łyska	kuna	żaba	orzech laskowy	lis	brzoza
--------	------	-----------	-------	------	------	----------------	-----	--------

odpowieź.....

Zadanie 22. [0 – 3]

Wykorzystując podane nazwy drzew rozpoznaj po liściach, owocach lub szyszkach wybrane drzewa leśne przedstawione na ilustracjach, wpisując ich nazwy pod rysunkami.

dąb, modrzew, grab, cis, klon, świerk

Rysunek A.....

Rysunek B.....

Rysunek C.....

Rysunek D.....

Rysunek E.....

Rysunek F.....

Zadanie 23. [0 – 6]

Do odpowiednich kolumn tabeli wpisz litery, którymi oznaczono charakterystyczne zjawiska występujące w lesie w poszczególnych porach roku.

- A. kiełkowanie nasion wytworzonych przez rośliny
- B. niska temperatura powietrza
- C. bezpieczne grzybobranie
- D. panuje cisza, można usłyszeć głosy sikor i dzięciołów
- E. występuje duże bogactwo ziół
- F. z drzew liściastych opadają liście
- G. na drzewach pojawiają się pierwsze pąki liściowe
- H. zwierzęta aktywnie pracują w poszukiwaniu i gromadzeniu zapasów żywności
- I. wszystkie drzewa iglaste są zimozielone, z wyjątkiem modrzewia
- J. pojawiają się pierwsze przymrozki
- K. okres obfitości i bogactwa owoców, ziół itp.
- L. rośliny znajdują się w uśpieniu

Wiosna	Lato	Jesień	Zima
.....	.....	.....	.....

Zadanie 24. [0 – 5]

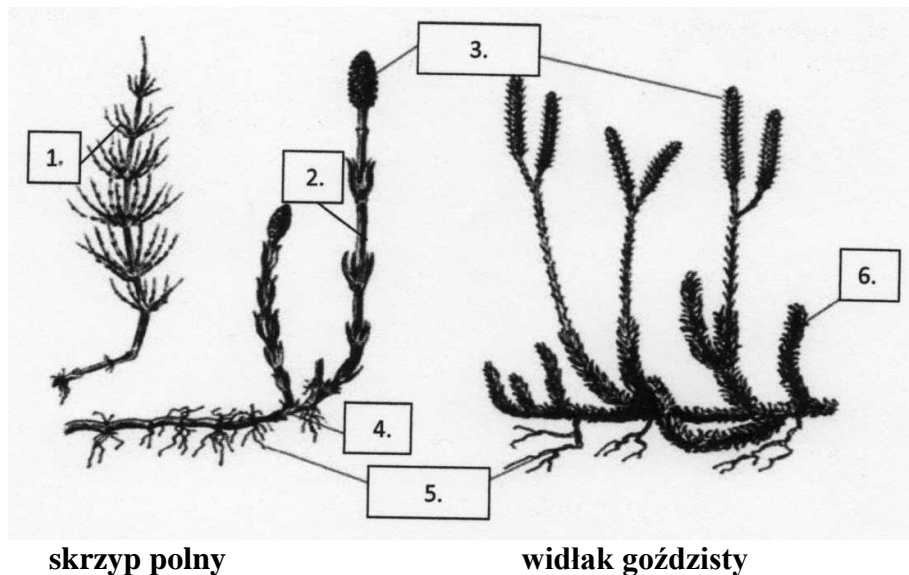
Na życie zwierząt duży wpływ ma temperatura otoczenia. Przyporządkuj podane organizmy do odpowiedniej grupy, wpisując ich nazwy do tabeli:

ropucha szara, sikorka bogatka, ryś, padalec, jaszczurka zwinka, kowalik, gniewosz plamisty, myszołów

Zwierzęta	
zmiennocieplne	stałocieplne
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

Zadanie 25. [0 – 3]

Na rysunku cyframi od 3 do 6 oznaczono elementy budowy zewnętrznej skrzypu polnego i widłaka goździstego, a numerami od 1 do 2 formę wiosenną i letnią skrzypu polnego.

Wpisz poniżej podane pojęcia, tak aby odpowiadały cyfrom przedstawionym na rysunku.

korzenie, liście, pęd letni, kłos zarodnionośny, kłacz, pęd wiosenny

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....

Zadanie 26. [0 – 1]

Do leśnych ptaków śpiewających należą:

- A. kosy, myszołowy
- B. rudziki, sowy
- C. drozdy, strzyżyki
- D. zięby, jaskółki

Zadanie 27. [0 – 3]

Oceń prawdziwość przytoczonych stwierdzeń, jeśli są prawdziwe, to podkreśl słowo **TAK**, a jeśli są fałszywe, to podkreśl słowo **NIE**.

- A. Rekordzistą w pochłanianiu wody jest mech torfowiec, ponieważ w listkach magazynuje duże ilości wody w dużych martwych komórkach.

TAK

NIE

- B. U nercznicy samczej występuje łodyga podziemna, zwana kłączem, w której roślina gromadzi nadwyżkę wyprodukowanego pokarmu w procesie fotosyntezy, a na wiosnę wytwarza zimozielone liście.

TAK

NIE

- C. Lasy olchowe (olszowe) porastają żyzne, bagiennie siedliska, o wysokim poziomie wody stojącej, które mają charakterystyczną kępową strukturę runa, gdzie wokół pni olszy rośnie nercznica krótkoostna, konwalijka dwulistna, a pomiędzy kępami (tzw. dolinkach) występują gatunki siedlisk wilgotnych i bagiennych np. żółto kwitnąca knieć błotna, kosaciec żółty.

TAK

NIE

Zadanie 28. [0 – 3]

Dopasuj do podanych zwierząt ich charakterystyczne cechy wpisując w tabeli odpowiednią cyfrę pod literami.

Przedstawiciel

Przystosowania

A. łoś	1. słaby wzrok, za to wspaniały węch, ułatwiający zdobycie pokarmu
B. wiewiórka	2. elastyczny kręgosłup umożliwia wykonywanie szybkich ruchów
C. kret	3. dobry wzrok, przednie kończyny krótkie, które ułatwiają lądowanie na podłożu
D. padalec	4. ma dwa palce skierowane do przodu a dwa do tyłu, które są zakończone pazurami umożliwiające chwytanie się chropowatej kory drzew
E. dzięcioł	5. długie umięśnione nogi i duże szeroko rozstawione racice

A	B	C	D	E

Zadanie 29. [0 – 2]

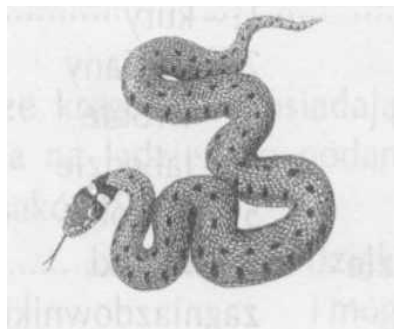
Na podstawie krótkiego opisu zwierząt, rozpoznaj i wpisz pod każdym opisem jego nazwę wybierając spośród podanych: **jeź, dzik, sójka, mrówka.**

- A. Żyje w lasach dębowych, ale można też go spotkać na brzegach lasów iglastych. Jest to ptak rozsiewający żołądźcie z rodziny krukowatych. Jego charakterystyczny znak to błękitne piórka na skrzydle z czarnymi paskami.
.....
- B. Zamieszkuje lasy liściaste i mieszane oraz ogrody i parki. Jest największym owadożernym ssakiem w Polsce. Znakomicie słyszy, odbiera niewyczuwalne dla nas zapachy. Jest odporne na jad żmij. Zjada owady, ślimaki, żaby, jaszczurki, ropuchy. Zaniepokojone zwija się w kulę nastroszoną igłami.
.....
- C. Żyją w zorganizowanej społeczności, w których każda ma przydzielone określone obowiązki. Regulują liczebność owadów leśnych. Hodują pewne gatunki mszyc, żywiąc się ich wydzieliną – spadzią.
.....
- D. Jest wszystkożerny. Jego pożywieniem są żołądźcie, orzeszki zwane bukwią, dżdżownice, ślimaki, owady, gryzonie. Jest utrapieniem rolników – ryjąc, potrafi poczynić wielkie szkody, zwłaszcza w uprawach roślin bulwiastych.
.....

Zadanie 30. [0 – 3]

Na obszarach podmokłych, bagnistych, niedaleko jezior oraz na skraju lasów liściastych można spotkać zaskrońca zwyczajnego, który zwany jest również węzem wodnym.

W oparciu o rysunek, napisz trzy cechy pozwalające go odróżnić od żmii zygzakowatej, z którą często bywa mylony.

- 1.....
- 2.....
- 3.....

Zadanie 31. [0 – 1]

Muchomor sromotnikowy jest silnie trującym grzybem. Rozpoznasz go po:

- A. kapeluszu o barwie oliwkowozielonej i białej barwie blaszek
- B. kapeluszu o barwie oliwkowozielonej i pochwie u nasady trzonu
- C. białej barwie blaszek i po zgrubieniu podstawy trzonu, pochwy u nasady
- D. wszystkie informacje zawarte w pkt. A, B, C są prawidłowe

Zadanie 32. [0 – 1]

Która z wymienionych nazw gatunkowych jest nieprawidłowa?

- A. Borówka czernica
- B. Gniewosz plamisty
- C. Jęczyznik gajowy
- D. Kornik drukarz

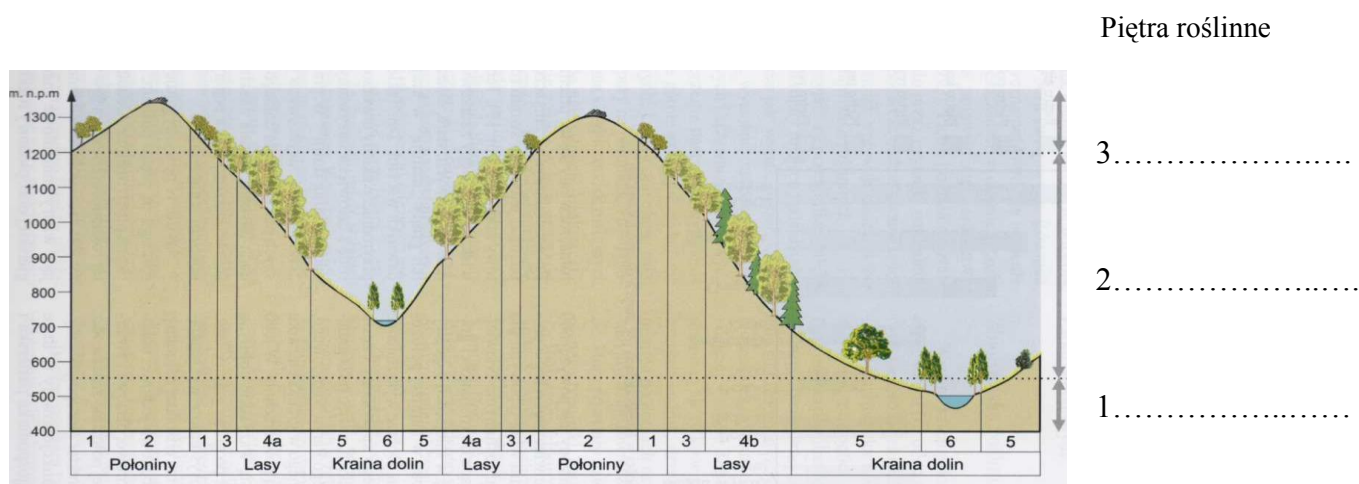
Zadanie 33. [0 - 1]

Bieszczady są jedyną w Polsce ostoją węża *Eskulapa*, który jest symbolem:

- A. zagrożonych wyginięciem gatunków
- B. jednego z polskich parków narodowych
- C. medycyny i farmacji
- D. towarzystwa ochrony gadów

Zadanie 34. [0 - 6]

Poniższy rysunek przedstawia fragment profilu hipsometrycznego Bieszczad, na którym zaznaczono piętra roślinne. W oparciu o zamieszczony poniżej rysunek wykonaj następujące polecenia.

A. Podpisz obok rysunku piętra roślinne oznaczone cyframi 1, 2, 3 występujące w Bieszczadach.

B. Które piętro roślinne gór zajmuje największą powierzchnię?

.....

C. Podaj dwa rodzaje form terenu występujących w Bieszczadach.

1.....

2.....

D. Odczytaj, ile wynosi wysokość bezwzględna najwyższego wzniesienia.

.....

E. Od jakiej wysokości w Bieszczadach rozciąga się pasmo polonin.

.....

Zadanie 35. [0 - 1]

„Perelką” fauny Bieszczadów jest nadobnica alpejska, która należy do:

- A. chrząszczy
- B. motyli
- C. pajaków
- D. skorupiaków

Zadanie 36. [0 – 1]

Często w lasach na drzewach spotkać można tarczownicę pęcherzykową. Jej obecność świadczy, że powietrze jest:

- A. czyste lub ze znikomą zawartością zanieczyszczeń
- B. średnio zanieczyszczone
- C. silnie zanieczyszczone
- D. szczególnie silnie zanieczyszczone (bezwzględna pustynia porostowa)

Zadanie 37. [0 – 1]

Przyczyną stanu drzew przedstawionych na rysunku jest:

- A. efekt cieplarniany
- B. smog
- C. kwaśne deszcze
- D. dziura ozonowa

Zadanie 38. [0 – 1]

Do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt wpisano następujące gatunki:

- A. żubry, sarny, wilki
- B. łosie, żbiki, jelenie
- C. węże Eskulapa, żbiki, sarny
- D. wilki, rysie, żbiki

Zadanie 39. [0 – 5]

Wykonaj następujące polecenia:

1. Skala liczbowa mapy topograficznej „Bieszczady” wynosi 1: 50 000.
Zamień podaną skalę liczbową na skalę mianowaną.

skala mianowana.....

2. Skala liczbowa mapy topograficznej „Bieszczady” wynosi 1: 50 000.
Odległość między szczytem Smerek, który leży na wysokości 1222 m n.p.m, a Przełęczą Orłowicza leżącej na wysokości 1075 m n.p.m. na mapie wynosi 2cm.
Oblicz, ile to jest km w terenie.

obliczenia.....

odповідź:.....

3. Oblicz wysokość względną szczytu Smerek w stosunku do Przełęczy Orłowicza.

obliczenia.....

odповідź.....

Zadanie 40. [0 – 3]

Wędrując po lasach często można dostrzec rozmaite tropy zwierząt. Rozpoznaj przedstawione na rysunkach tropy zwierząt wybierając spośród podanych poniżej:

wiewiórka, dzik, sarna,

A.

B.

C.

Trop.....

Trop .....

Trop .....

BRUDNOPIS